

CSIKI LAPOK

(ZIARUL CIUCULUI)

V. d. U. U. O. V. N. A. R.

Redactor responsabil: VICTOR RÉSZEGH

A „Vásárhelyi Találkozó.”

A „Vásárhelyi Találkozó” elnevezés alatt közreadta került erdélyi ifjusági találkozás leírását. Múltkor teljesen, egy szenvedő nép érzését magán viselő bélyeggel a homlokán vitatta meg és szövegete le nagy kérdésekben álláspontját az az ifjuság, melytől — valljuk be őszintén — sokan féltek és hurdoztak.

Tamási Áron megrázóan emelkedett és magyar berezsdó beszédét pontosan 187 faja sorát fejtette ki: külső vállait ifju halgatta végig azzal a szent elhatározással a szívében, hogy a különböző utakon, ellentétben taktikával boldogulásra törekvő örökös egyesül.

A naplósíró részletesen ismertette a találkozó lefolyását és az ott megvitatott kérdéseket, határozati javaslatokat és végül azt az emelkedett szellemben, de felferethetően határozottsággal megfogalmazott s ünnepélyes hangulatban, elszánt lélekkel elfogadott hitvallást, amit a találkozó résztvevők egy emberként fennálva fogadtak el, ezzel is kidomborítva azt, hogy a „Hitvallás” tényleg hitvallás és szemükre s az abban lefektetett magas célkitűzésekért dolgozni és harcolni fognak munkaterületeik minden vonalán.

Férfias nyíltsággal szegessük le: kisebbségi életünk irántól nem a legjobb szemmel kísérték a Tg.-Muresi (marosvásárhelyi) Találkozót. A sánda gyászos elhaladt az ifjuság célkitűzése körül. Sajnálatosabbul a sánda nagyobb dolgokat járt zúdít az a találkozó megbeszélés, melyeket most, amikor nagyserű egységben, minden gondolkodni tudó ember átszűrös meglegelőt találkoznak az ott elhangzott határozatok — nem szűrésre, sőt egyenesen káros kihangsúlyozni.

A vásárhelyi Találkozó fegyelmest, nagyserű előzártságról tanulmányoságot tévő fiataljainak az egység a fontos. Az egység megteremtésért gyűlt össze minden mind a szellemi irányzatát felőlelő gondolkozója. Ez a világnézeti válságfak lehűltak. Összint magyarak állottak egymással szemben abban a terepben, melyben — nyugodt és felelős lélekkel állíthatjuk — történelmi esemény zajlott le.

A sánda bal és a sánda jobb oldali elnökök feljegyztek. Közös barcot vállaltak közös alapon, mert világosan látják: csak a tényleges egység megteremtése, kiterjedése mellett lehet reményeredményes küzdelemre.

A nagy felkészültséggel előadott tanulmányokat követő viták során megismerő voltak drámai pillanatok. A vita azonban sohasem mérgesedett el. Nem, mert a célt mindenki világosan látta maga előtt, ami egy és azent volt l... .

Különösen a baloldal tanúsított nem remélt, nagyserűen fegyelmest megatartást. Annak a társadalmi rétegnek fiatal, csalótt agyu képviselői, akiket tán a legtöbb gyászítás ért. Most felémelt fővel, a költők megszokott franciologia teljes mellőzéseével, megüszült magyarokként állottak a vásárhelyi találkozó s a szociális igazságok hangostatása mellett, melyben egy volt veidk ugy a kath. pap, mint a magyar mánás szenvedő időkben megüszült lezármazotja — vállaltak a rajuk váró közös feladatok teljesítését úgy, ahogy az emberkehes, nehéző időt magyar férfialhos illik.

De a jobboldal is fékerte magát. Levegőben érezte, hogy az erdélyi kisebbségi magyarország közös utja, nem az általa körvonalozott s tán legbensőbb mélyében vallott utakon vihető diadalra. Így a közpnek nagyserű kiegészülésre szorope volt, ami így sem volt kevés munka.

Történt azonban ott más is, amit nyomatékosan ki kell hangsúlyozni. Nem akadt ember, aki a többség határozatának feltétel nélkül és aszonnal alá nem vetette volna magát. Felémelt példát mutatott ebben Kacsó Sándor. Kacsó, a naplaponból jól ismert, igen kényes kérdést első alkalommal kifejtő előadását követő határozati javaslatra vihart kavart. A fegyelmest ember nagyserű megatartása volt az a jelenet, amikor Kacsó férfialos illő bátorasággal és nyíltsággal lezövegete:

— Első alkalommal német szembe egy ember ezzel az igen kényes kérdéssel. Lehet nem tudta úgy megfogni, ahogy azt a közvélemény kívánta. Nem kívánok semmit, nem tartok fenn senkit. Teljes egészében visszavonom a javaslatomat és bizottság kiküldését kérem az új határozati javaslat megszerkesztésére.

És, amikor az új határozati javaslattal megjelent a találkozó feszült figyelemmel hallgató fiataljai előtt a szövegöz bizottság és Kacsó, mint előadó felolvanta azt, soha nem látott lelkesedésben tört ki a találkozó s percekig ünnepelte azt az embert, aki — Tamási elnök megállapítása szerint — Erdély egymilliónyolcszáz magyarja előtt példát mutatott.

Vagy említsük Nagy István munkásirót, aki nyílt színen meg nem akuró lélekkel vallotta: a kisebbségi magyar munkás magyarságával kényeret és kulturát, tehát mindent vesztül! Vagy Bánya László emelkedett felelőtlenséget említsük fel, aki legegészte: világnézeti válságfakon túl magyar kérdésekben törhetetlenül egyek vagyunk és maradunk!

Petrovai Tibor dráma: hangon fogalmazott hitvallásos a munkásjogának korlátossága ellen. Arató András fiatal nagyváradi költő hitvallása a magukat magyarokká érő, szülő vallásu magyarok nevében mind mind olyan felémelt, okos megnyilatkozások voltak, melyek ma-radéktalanul bisonyítják: Erdély különböző világnézeti, de a keresztény erkölcs és emberi demokrácia öszefogó eszméjén találkozó fiatalosága tisztában van nehéző a felelősségteljes szerepével, amit vállal és törhetetlenül barcol érte.

Meg kell állapítani: a Tg.-Mures (Marosvásárhelyi) Találkozónak nem volt olyan előadása, melyről, sőt hallgatása sem, ami ne lett volna tisztában történelmi felelőssége tudatával.

Érthető tehát, ha minden vonalon történelmi jelentőségű eseményt látnak ebben az egység és fegyelmest megnyilatkozásban. Semmi sem jellemli a találkozás szíját jobban, mint az, hogy a fővárosi román lapok felfogás és világnézeti különbségre való tekintet nélkül egyöntetűen megállapítják azt.

Egy héttelap keretében nehéző az összes felelőtlenségek, határozatokról képet nyújtunk. Eppen ezért úgy érezük helyesebbnek tesszük, ha Tamási Áron sorozatavalt id-azuk:

— Az erdélyi fiatal szellemiség első országos jelentőségű eseménye volt az, hogy ezek a szellemiségnek a hordozói nagy számban megjelentek a Vásárhelyi Találkozón. Ezek a csekek demokrácia az erdélyi magyar élet ifjusága először biserele meg, hogy szabad formában, minden érdek befolyástól függetlenül s emberi közeletességgel vállalva jelentkeztek a napra előtt. Ez a jelentkezése olyan volt, hogy az egyetemes magyar társadalom minden színet túkrözte.

— A három nap óta tartó tanácskozások, szellemi harcok és végül a közös hitvallásban erősebbre jutó egység határozottan bisonyítja, hogy az erdélyi magyar ifjuság átért a közös sora és nemzeti felelősség gondolatát.

— Abreente és bisonyítják ad a annak, hogy az erdélyi magyar társadalom az e ötleletek és testvért gyengülő harcok egy magyarázó társadalom útjára voltak cupán. Ezért: rajunk a felelősség azért, hogy a lehetőségek közt közös munka, a közös munkából újbel megerőződött magyar társadalom és e ötlel a megerőződött társadalomból helytálló nemzeti erő tejesedjék ki. A három nap vajudásos és felémelt ünnepe után mindannyian megállapítjuk, hogy tere d önkuna keretein belől az osztálybeli és egyéni szétszakadás ettünk az a nemzeti érdekekről van szó. Világnézeti harcok is eméltulnak a közös nemzeti érdekek parancsoló szavára.

— Az erdélyi magyar ifjuság ez alatt a három nap alatt ifju fiaszabadulási mutatótt utat népünknek, visszaadva a szónak erkölcsi tartalmát, nemzeti szíját s emberi hitelt. Egy tiszta magyar és emberi élet vágya lobogott benne. Ery szenvedő nép tisztult meg általa és érezte meg újra az élet teremtő tartalmát. Kében a megüszültásban kisebbségi népünk újat és erkölcsi és nemzeti alapon álló népi demokráciában találta meg.

Ezeket mondotta Tamási a „Hitvallás” felolvasása előtt. 187 magyar ifju szent tisztelet a szívében, tötire kez lélekkel hallgatta. Fogadalmat tett. Munkát vállalt s aztán hasatért, hogy öbshelyen, munkshelyein ezen elvek szerint dolgozzék.

Minden rokonszenyünk és szeretetünk ez az ifjuság. Minden hátsó gondolat nélkül a szó igaz értelmében hangnyosuz feljűk: jó és eredményes munkát testvérek!...

A kényelem.

Uj idők, nagy idők ezek. Alakító, átfonnáló kiteljesítő napokat élünk, amelyben mindent felháznának az új berendezkedés alapjának lora-ásához. Csak úgy születnek a világnézetek. Egyik percről a másikra burjánoznak az új társadalomépítéssnek vezérfonalai. Nagy hangok, vörös színlamok, gyűlölet hullámok csapnak össze felettünk. Ember legyen, aki a nagy öszefúrásságban látni tudja a kivezítő út igéretét.

A prófétai szemek is nehéző helyzet előtt állanak. Olyan zavaros világ ez, amelynek csak a jelen pillanattal áttekinthetők. Jövő nélkül jelen, kiesámíthatatlan következményekkel. Nagy akarásokkal, feszítő szertelemkedésekkel telített karnán lett az öreg földgolyó, amelynek ki tudná megmondani melyik pillanatban lésszen vésses robbanása.

A nagy pillanathoz késen fogva vezetnek a világ öszefúráss hivatott és nem hivatott megmentői. Ezért történelem a végnélküli szövegetés keresések, politikai találkozások, barátkozások, bizottságosások, gyűlésszövek, beavatkozások, ellenőrzési sításiak és töbhetetlenkedések.

Láttunk már világmentési alapéptést a nemzeti, faji, osztályi gyűlölködésre berendezve. Hallottunk szövebnél szövebb öntudatosított masszulagi szövegöz szíáló igét, láttuk a különféle jelvényekben testet öltött ideológ-

nak sokaságát, a beöltöztetett akarásoknak külsőségeiben is uniformizált sok színi dívatját. Mind reményteljes igéreteit a végező öszefolondulásának.

Hanem akad mindenek között okos beszéd is. Ami igaz az igaz. Mussolini például a legutóbbi berlini látogatása alkalmával a kényelemről beszélt. Azt mondotta, hogy egy nemzet életében legnagyobb érték, ha megtanított azt a kényelmet megvető, a kényeret megdolgozni tudó munkára.

Nem nekünk ezílnak ezek a bölcs gondolatok. A mi öpünk soha nem ismerte a kényelmes, gond nélkül életet. Akárhogy fordult a történelem kereké, a mi népünknek mindenkor verejtékesen kellett a mindennapi betevő falatjéért. Ha valaki ismert az örökös gondnak, a robotnak, a nélkülözésnek, a magára hagyott kemény küzdelemnek szegénységét, akkor azok mi vagyunk az erdélyi földékek együttélő népel.

Közvetlenül nem szől nekünk tehát a Duce-nak regeneráló tanítása. De mégis nagy alkalmosszerűséggel ide illik közönni, ahol az együttélés testvériségét megmörgezi a kényelemnek kikajáltított elvével.

Az uralkodó faj gyermekeibe egyra inkább bele nevelj egy elvettett nagyratörő szemfényvesztés azt, hogy kizárólag a születés szoronszejével joga van a kényelmes, más embertársain keresztül gázoló életnek. Történelmi igazságszolgáltatásról beszélnék. Holott az igazság az, hogy csak a földarabon együttélő népeket egyformán elhatyagolt éppen a közös történelmi sorn. Kár itt egymáson bűnbazost keresni, vétek usítani, saárujú felelőtlenség megbotanni közös sorsunk, közös szenvedésalbon kialakult erdélyiségünknek egymásra találó szent gondolatát.

Csak a népbolondítás dívatja szerint lehet tovább fojytatni ezt a munkát. Igaz lélekkel, megbékülést kereső, egymásra találó szemlélettel csak azt lehet kívánni, hogy hagyjanak meg bennünket egymás mellett abban az erdélyi közösségben, amely soha nem ismerte kiközösítünk az egymásra törő kényelemnek tespedt mérgét.

A pofozás.

A múlt héten bírósába vetettek egy öreg székelyt, mert megsértette a katonai előzártságot oktató tanító. A bíróság csak a tényt vette alspul, hogy egy tanítóági közegét megsértette, de nem számolt, illetve a további vizsgálatra bista azon körülmény kiderítését, hogy mi kényszerítette az öreg embert erre a mindenképpen kárhözatos cselekedetre.

Beszámoltunk már múlt számunkban arról, hogy az egész ügy alapja egy sapka volt. Egyes katonai előzártsó csoportoknak kötelező a sapka megvétele s azt rendszeren az ifjakkal vetetik meg, habár ilyen célokra valamilyen alap létealtve van. Még az sem volna nagy baj; de vannak szegénysorsu ifjak, kik a legjobb akarat mellett sem vehetik azt meg, meg halálos feayegelés terhe mellett sem. S ha ilyen feyegetések öbrennek is, az is csak az oktatók tuibungósága folytán történnik meg, amire már számos példa volt az országban. Jelen esetben az oktató odáig ragadtatta magát, hogy meg is pofosta a sapka nélkül megjelenő ifju s így a felháborodó apsból — ki magát is büncök érte — hiprovokálta s tettérel a sértést. Az ügyet kivásgálni a bíróság doiga Mi csak a pofonással akarunk foglalkozni. A román hadesereg szövegöz szabályzata olyan nyugati nívón áll már régen, hogy a legssigoruzban títja a felebbvalóknak az ütlegelest a kikézés alkalmával. Az ilyen eseteket több esetben szigorúan meg is büntették.

Az előzártságot oktató tiszt tehát büzös már azért is, mert a szövegöz szabályzat ellen vétett. De a társadalom szempontjából büzösnek mondható, mert tanító. A tanítónak pedig kell legyen anyai pedagógiai ismerete, hogy az oktatásban a legkevésbé célravezető segédeszköz az erőssék. Ezért tehát közvetlen felelettel is felelőtlenségre vonhatnák egyszere két oldalról is.

A veres egyáltalán nem felémelt valami. Sőt ellenkezőleg a legjobb módszer arra, hogy valakiben kineveljük az szantos indulatokat. A verekedő ember mindig fölényének tudatában verekszik. Lehet ez a fölény fizikai vagy mint a jelen esetben, a sérthetetlen tudatából eredő. Mindkét esetben elegendő arra, hogy a visszahátral nem tudó emberrel jellem eiferdlést idézzon elő és azt a megatortás más, sötétebb utjaira terelje. Így egész generációkat el lehet fordítani jellemleg éppen ezért nagyon meggondolandó dolog az, amikor egy tanító a nevelésnek a legalacsonyított módszeréhes folyamodik.

Mindeneket figyelembe kellett volna vennie a bírónak is, mielőtt az elhamarkodott végszót kimondja, mert a bíról mesterségsnek visszont elsőfoku segítő oszköse a lélek-analízis, amelynek alapján ítélkeznie kell. A bíról mesterség egyike a legfelelőtlenségteljesebb foglalkozásoknak. Tudott dolog, hogy a bírón nem javít, csak ront. Egész irodalma van már a börtön nem javító hatásának a világirodalomban s ez igaz is. Eppen ezért nem szabad börtönel megbélyegéssel olyan

embert, akinél még a javulás reménye fenn áll a különösen nem szabad szabadság megvonást alkalmazni olyan vitás esetekben, amikor az igazság éppen a letartóztatott javára is eldőlhethet. Mert az igaz, hogy ilyen esetekben igazságot tesz a törvény, a paragrafus, de ez az igazságtétel nem törli le a társadalom előtt a büntönviselés bélyegét és nem ül ki az egyén lelki-életéből a legszentebb jogon, a szabadságon esett csorbát.

A katonai előképződéknél elég gyakori a felebbvalóknak az elhamarkodott fellépése s számos esetben bírói ítéletet is hoztak ellenük. Csak a mu. s. hétven mentett fel a Targu-Muras (marosvásárhelyi) tábla egy marosmegyei gazdát hasonló esetben, megmasztva meg az elsőfokú elmarasztaló ítéletet is. A katonai hatóságok pedig amigorusan büntetnek mindán, a szabálysértési ellentétben álló fegyelem sértést. Éppen ezért felhívjuk a megye lakosságának figyelmét arra, hogy a katonai előképzős órákatkkal szemben sohase igyekezzünk elégtételt venni: magunknak, mert ammal csak nemcsináljuk az ügyet, mint a jelen esetben is. Ellenben a legcélszerűbb erőszakosságot is azonnal jelenítsük a föltételek katonai hatóságoknak, amelyek bizonyára megadják nekik a legtehetősebb elégtételt. A védekezésnek megvan a maga törvényes lehetősége és azt érvényesíteni is kell minden téren és minden esetben, amit érvényesíteni is kell jogaink védelmében.

Apróságok.

A kisebbségi politika körül sok baj van minálunk. Örökös vita folyik afelől, hogy tejben-vajban fürdünk és minden jóban részünk van. Persze mindent mondják mások, a mi megkérdésünk nélkül. Mikor pedig mi papírra rögzítjük a magunk bajait, az úgy sem láthat napvilágot, mert törli a cenzura. Szegény cenzorok azt hiszik, hogy azzal az ország ügyének használnak, ha nem engednek szóhoz jutni minket. Hízen még a vak is látja, hogy a bánásmód körül valami hiba van. Csak elő kell venni az utódállamok kisebbségi és többségi sajtóorgánumait és azonnal meglátják az akkordokon, hogy hangfogóval játszókat-e őket, vagy nem. Az alábbiakban bemutatjuk két szomszéd állam kisebbségi politikáját, akik történetesen a kisantant-szövetség tagállamai is.

* * *

Csehszlovákiáról sokszor írtunk. Megemlékeztünk a nem rég elhalt Masaryk Tamásról, kinek ideális lelkiülete és őszinte demokrata politikája rányomta bélyegét az egész Csehszlovák közéletre. Ennek a gondolkozásnak az eredménye az a körrendelet is, melyről a csehországi lapok újabban beszámolnak. Arról van szó ugyanis, hogy a csehszlovák hadügyminiszterium a nem régen lezajlott hadgyakorlatok után, körrendeletben nyilvánította legfelsőbb elismerését a csehszlovák hadsereg magyar nemzetiségű katonáinak, kik fegyelmességükkel és kötelességtudásukkal az ország összes nemzetiségét felülmúlták. Ugye, milyen különbség a gondolkozásban; amíg minket elnémit a cenzura, addig Csehszlovákiában a hadügyminiszterium dicsekszik azzal, hogy neki a magyarok a leghibb alattvalói. Pedig ott sem hűségesebbek a magyarok, mint itt. Csak a belátás, az emberiségebb gondolkodás mód ezt be is ismeri és nem csinál belőle földrengető problémákat. Ha pedig a csehszlovákiai magyar lapokat olvassuk, ott is örökösen követeléseket látunk. De az ő kulturköveteléseik olyanok, hogy azokat nálunk még a leghibb ábrándozó sem merné megreszkírozni.

* * *

Jugoszlávia volna a másik szomszédunk, ahova szintén jókora adag jutott az elszagattott Magyarországból. Tudjuk, hogy nem rózsás odaát sem a helyzet s mégis ime miből olvashatunk az ottani lapokban. Az egyik például arról számol be, hogy Belgrádban megnyílt a magyar tanítóképző, ahol az összes tantárgyakat magyarul tanítják. Jugoszlávia szívében tehát létjogosultsága van egy magyar tanítónak, amelynek az a hivatása, hogy a magyar kultúra gerincét képező tanítógárdát szárnyaira bocsássa. Pedig Belgrádban nincsen feleannyi magyar sem, mint Bukarestben, mert a jugoszláviai magyarságot nem kényserítette vándorokra a központosítás és a munkaalkalom csökkenése, mint az egyre tömegesebben vándorbotra kényszerülő székelyföldi falvak lakosságát. Milyen más lenne a helyzet itt is, ha Bukarestből jönne a magyar szó s bukaresti iskolák magyar tanítóit tanítanák a kultúrára egyre szaporodó analababáit a betűvetésre. Mert ezt nem tagadhatja le egy tanügyi közeg sem, hogy amilyen gőzerővel épülnek az állami iskolák Csikban, ép olyan rohamosan terjed az irástudatlanok száma is,

Gombamódra nőnek ki a földből a hatalmas iekolapaloták s fogy az erdő talán jobban is, mint ahogyan kellene.

Ha végignézzük az

amerikai tempóban épülő Bukarest palotasorait, mindenütt ott hallatszik a magyar nóta; magyar veríték ragasztja össze a betont s magyar erő irányítja a fejlődésnek óriási tempóját.

* * *

Panaszsal keztek ezt a rovatot, hát toltassuk a panaszt. Sf.-Gheorghii (sepsiszentgyörgyi) lapársunk, az 65 éves „Székely Nép” panaszközik vezetőhelyén, hogy a végleges elmúlástól csak a végrehajtott kötelességtudása mentette meg. Dr. Keresztes Gábor ügyvéd foglalatit vezetett a lapkiadó Jókai-nyomda R.-T. ellen holmi erkölcsi kártérítés összegéért és le akarta pereséltetni a nyomda gépeit, hogy ezáltal a lap megjelenését megakadályozza. A lap illetlen való megszűnését csak az mentette meg, hogy a végrehajtott gépek lepecsételését csak a foglalatit vezető ügyvéd garancia vállalása mellett akarta foganatosítani. Így Sf.-Gheorghien (Sepsiszentgyörgyön) továbbra is felhangzott a magyar szó s a magyar kultúrának egy félszázadot átkinlódtott vidéki

sárosve világgá kiabálhatta a megaláztatást, ami éppen egy magyar ügyvéd részéről érte. Mi nem ismerjük az ügy hátterét s nem is érdekel bennünket az, hogy milyen anyagi okok lehettek a foglalás okai. De azt tudjuk, hogy a Székely Nép ép úgy nem üzleti vállalkozás, mint ahogy minket sem a nyereszkesedés állított a magyar ügy szolgálatába. Ötvenöt év nagy idő egy vidéki lap életében s igen kevesen vagyunk, kik ezt megértettük. Amelyik pedig eljut a félszázados jubileumig a mai időkben, az sem az előfizetőkől származó haszon, hanem inkább a kiadó áldozatkészsége tolytán éri el azt. De mind kevesebben lesznek ma lapkiadók Erdélyben, akik a magyar kultúra érdekében ilyen anyagi áldozatot hoznak, mint azt a „Székely Nép” kiadói tették. Mindezeket meg kellett volna gondolnia a foglalást vezető magyar ügyvédnek, a Magyar Párt vezető tagjának, mielőtt a lépésre rá szánta volna magát. Mert önös anyagi érdekből megvonnai egy tizenhátezer lakósu székely várostól az anyanyelven való nyilvános védekezés egyetlen lehetőségét és munkanélküliségbe sodorai egy magyar kulturális célokat szolgáló vállalat munkásait, a tájárnálással azonos. Ennyire pedig nem hisszük, hogy gondolt volna Dr. Keresztes Károly ur is, akit bizonyára egy kicsit elragadott a mestersége.

Szövetkezeti élet.

Közös működésben a „Csik” és a „Csikszereda és vidéke hitelszövetkezete”.

„Csik” Gazdasági Szövetkezet Igazgatósága „Csikszereda és vidéke hitelszövetkezet” igazgatóságával a napokban megállapodott, hogy a két szövetkezet önállóságának teljes fenntartásával, kölcsönös részjegyzéssel szorosabbra fűzi a két testvér-szövetkezet közötti kapcsolatot. A két szövetkezet párhuzamos, együttleges működése érdekében „Csikszereda és vidéke hitelszövetkezet” működési helyét „CSIK” gazdasági szövetkezet székházába, Mercurea-Ciuc—Csikszereda, Strada I. C. Bratianu 14. szám alá tette át.

„Csikszereda és vidéke szövetkezet” az igazgatóságba beválasztotta Sztankó Zoltán urat, a „Csik” gazdasági szövetkezet ügyvezető igazgatóját, akit a hitelszövetkezet igazgatósága alelnökkévé választott a egyben az ügykezeléssel is megbízott.

A szövetkezetek igazgatósága mindent elkövet, hogy a legnagyobb előnyököt biztosítsa tagjainak, de ebbeli törekvése csak akkor járhat sikerrel, ha a közönség működésében, éppen sa. át érdekében, a legteljesebb támogatásban részesíti, mert a szövetkezet által elért minden előny és haszon végeredményben a szövetkezeti tagokra, a betétesekre és a nagy közönségre hárul vissza.

Ezért már most felkérjük a nagy közönséget, hogy szövetkezetünknek, legközelebb beindítandó taggyűjtési akcióját fogadjja a legjobb indulat megértéssel.

A Hitelszövetkezetnél egy üzletrész 500 lej, melyből aláráskor 10%, vagyis 50 lej és 20 lej beiratási díj fizetendő. A hátralévő összeg két év alatt havi részletekben is fizethető.

A „Csik” gazdasági szövetkezetnél egy üzletrész 1000 lej. Ebből aláráskor 10%, vagyis 100 lej és még 20 lej beiratási díj fizetendő. A hátralévő összeg két év alatt havi részletekben is.

BEL- ÉS KÜLFÖLD.

Károly király születésnapját rendkívüli fényvel ünneplik meg. Károly király születésnapját október hó 16-án ünnepli az ország lakossága. Az ünnepe alkalmából a közhatalomokban nem dolgoznak, az iskolákban szünetelnek az előadók.

Kötelesség a felebarátunkon segíteni. Őfelsége, Románia királya, a predeal országőr kiképző csoport felosztása alkalmából október 6-án nagyobb beszédet mondott a bajtársaság érzésének ápolásáról. Mindenkit meg kell értenünk arról — hangsúlyozta a király — hogy kötelessége felebarátján tehetőséghez mérten segíteni. De hol van az az emberi hatalom, amely meg tudja győzni a másnak gyűlölködő áramlatát arról a szép emberi kötelességről. Létezik-e még egyáltalán a világban bajtam, a krisztusi parancs megfogadására. Ma, amikor pokolra tartunk az életünket csak azért, mert kiváztuk belőlünk az Isten királyának örökéletű tanítása: szeresd felebarátodat, mint te magad. K szeretni ma a felebarátját. De ki érem kötelességet, hogy segítsen bajba jutott emberjársán. — Lassan királyi tekintettel lehet csak a szeretetről beszélni. Mi, akik idelent elvesztünk ma-holnap a gyűlölet tengerében, már úgy érezzük, hogy a szeretet hirdetés a büntető paragrafus határait euroja. De legalább is megértett a társy jámborágának megmosolygására. — Nagy baj van a felebarát kötelesség frónjában közöttünk. Jól látja ezt a mi kiváló emberi értékekkel megáldott uralkodónk is, akiknek bőcs szavait meghallgatni bizony létkérdésünk.

Jóhatnak olyan idők... Jóhatnak olyan idők, hogy a mi nagyon hosszú történelmet ellenséges hadsereg fogják veszélyesíteni. Kit fogunk akkor oda állítani, ha az országban élő ötmilliónyi kisebbségi polgárt minden áron belel ellenségtükké akarják tenni. Talán ezekkel a románokat gyűlölködő kisebbségekkel akarjuk ezeket a határokat megvédeni? — Madgearu volt pénzügyminiszter, a Nemzeti Parasztpárt főtitkára mondotta ezt október 3-án, a párt ifjúságának Bucurestiben megtartott nagygyűlésén. — Egészen biztos, hogy október, szüklátóköri politika az, amely vicinális gyűlölködésében anyai elhatározással vesszi körül az itt együttesítő népeket. Jól helyen jár az esse Madgearu miniszter urnak, amikor elsősorban ezeknek a kisebbségi népeknek veráradozatát emlegeti. Hazán ebből a szempontból kü önösen olyan előrendű katonai anyagot jelent az ország legnagyobb kisebbségeinek jelenléte, amelyet Madgearu szerint is bünye hiba teljes bizonytalansággal nem kapcsolni az ország felkészítéséhez.

Természetesen ennek az utjal csak azok lehetnek, amelyet Madgearu is fejtegetett. Nem szabad belel ellenséggé kénytelen esztet a népeket, hanem igazságos bánásmóddal mindannyiunk hasárává kell kiéplíteni azt az országot.

A nemzetközi helyzet a legnagyobb aggodalmat kelti a békészerető népekben — mondta Roosevelt az Egyesült Államok elnöke csikágóli nagy beszédében. A béke szerető nemzeteknek össze kell fogniot az alacsony ösztönök ellen, amelyek a mai nemzetközi bizonytalanságot szülik. Roosevelt mostani beszédéből arra következtetnek, hogy Amerika felhagy az 1919 óta folytatott semlegességi politikájával és teljes erőjével beleavatkozik a kontinens békéjének megteremtésébe.

K Ö Z G A Z D A S Á G .

A juhok metelykór elleni védekezése.

A községek és végével a juhok legeltetése megakadályozza, azok beszorulása számos takarmányos alá vétetnek. Ilyenkor következik be a metelykór elleni védekezés, mely abban áll, hogy minden egyes juhnak a megfelelő előírás szerinti módon egy-két szemű kapszulában töltött orvosszert adunk be. A DISTOL néven ismert készítmény közföldi szarmasáru és bár biztosan legyőzi a meteyt, az a hátránya, hogy csak ürügyorba lehet beadni, tehát az állatokat nemcsak a beadás előtt, de azután is koplaltatni kell. Ezzel szemben a GALBINOL nevű készítmény beföldi gyártmány és azért előnyös a használata, mert kopialás nélkül is beadható a nap bármelyik időszakában és rendszerint egy szeműtel tok elegendő egy állat részére.

Figyelmessé tesszük a gazdálkodókat, hogy a metelykór ellenes orvosságok csak olyan időben adja az állatoknak, amikor azok már nem járnak ki a legelőre, ne hogy a kezelés befejezése után újabb fertőzés történhessen.

Még arra is figyelmeztetjük a gazdálkodókat, hogy a metelykór ellenes orvosságok csak a lapos levélalatu majmetytől ölik meg, míg a jóval kisebb lándza alakú metelyre hatástalanok. Ha utóbbi férgek különben nem okoznak nagyobb mérvű elváltozást, mert oly keskenyek, hogy az ep) utakból könnyen eltávolodnak.

A metelykór legveszélyesebb jelensége az állatnál törékeny beszorulás, melynek étvágytalanság, nagyfokú lesoványodás és a szemézőhártyájának elhalványodása járul.

Aki id-jében végzi a metelykór elleni kezelést egész biztosan meggyógyítja juhait.

A lucerna és löhere őszi fogasolása.

A lucerna és löhere tavaszi fogasolása általános szokás. Alig akad olyan gazd, aki lucernását vagy löherését tavasszal még ne fogasolta. Igen kevesen azonban szoknak a gardáknak a száma, akik ezt a fontos apóási munkát őszel is elvéggezik.

Mi ennek a tulajdonképpeni célja?

Ha most, az ősz beköszöntésével végig megyünk egy lokussáit lucernáson, azt fogjuk tapasztalni, hogy a talaj felülete kemény, összeállott. Az ilyen kemény talajba az őszi és téli csapadékok nem képesek mélyre hatolni. A boronálás vagy fogasolással felporhanyítjuk a talaj felületét és ezáltal, miután kaput nyitunk a csapadéknak. A felporhanyított lucernatalaj, az ősz és téli csapadékoktól sokkal többet képes felfogni, mint az összetömődött talaj.

A második cél a talaj légjárhatóságának az elősegítése. A talaj baktériumoknak levegő kell, enélkül elpusztulnak és tápanyagfeltárási munkájuk elmarad. A fogasolással ezt megzavarjuk s ezáltal élénkebb tevékenységre serkentjük. Vegül az erősebb fogasolással a sekélyebben gyökerező gyomokat is elpusztítjuk.

A lucernások fogasolására erősebb, mélyenjáró, élesfalu boronát használjunk.

A fogasolást az utolsó kaszálás vagy legeltetés után, október hó második felében a legcélszerűbb elvégezni. Legjobb, ha az eső által megpuhított talajt fogasoljuk meg. A késő felásott talaj ugyanis jobban beveszi a fogast és akkor a porhanyítás tökéletesen mehet végbe. A lucernás talaj azonban fogasolás alkalmával szákkadt legyen, mert száraz talajt boronálni sohasem szabad.

Ha az őszi fogasolás időjére nem jönne meg az eső és a talaj nagyon kemény volna, akkor a fogast meg kell terhelni, hogy a fogak a keményebb földbe is behatoljanak.

Egyes gazdaságokban tárcsás boronákkal járatták meg őszel a régi lucernásoikat. Ilyenkor a tárcsás boronát kétszer-háromszor is járatták. Az ilyen lucerna aztán tavasszal sokkal erőteljesebb fejlődésnek indul. A lucerna fogasolását azonban nagyon későre, november—decemberre ne hagyjuk, mert a fogással megsértett lucerna tövekben az erősebb téli fagyok kárt okozhatnak.

Az őszi fogasolás nemcsak a lucernának, de a löherének is fontos apóási munkája, mert hiszen a löherének nedvesség igénye a lucernánál is nagyobb. Mivel itt fiatal vetés boronálásáról van szó, ezt a munkát kénes boronával vagy tárcsával nem végezhetjük, a fogas azonban mélyebben járattva sem tesz kárt a löherésben.

Minden héten szombaton este

nagy disznótor és vargabéles-est

Harosánál, M.-Ciuc az áll. isk. szemben.

Gyergyói élet

Rass Károly.

Egyházi és kulturális életünk, hova-tovább mind jobban kimélyülve folytatódik. Ez a tény annak az áldásos és termelő munkának az eredménye, amelyet egyesületeink és kulturális-ményeink teljesítenek, az arra hivatott emberek vezetése és irányítása mellett.

A Mária-kongregációk részéről folyó hó 10 én rendezett irodalmi-est keretében fogjuk hallani — itt talán először — Rass Károly ny. főgimnásiumi tanárt, a kiváló előadót és műbíróját is, akinek szabadegyetemi előadásai minden egyes alkalommal esemény számba mennek.

Boldog vagyok, hogy Rass Károlyt ismerhetem s örömmel ragadom meg ezt az alkalmat, hogy róla és művészetéről írjak. Bemutatva őt annak a közönségnek, akik közé olyan régen vágyott s akiket nagyra is becsül.

Vannak emberek, akik egyéniségüket, nem a faj, az idő és környezet adottságain építik fel, hanem magukkal hozzák, hogy aztán a szellemi élet szépségeivel ékesítve váljanak igaz emberré.

Ilyen ember Rass Károly is, akiben ellentmondás, álarc és találgatás nélkül látjuk és érezzük az igaz embert.

Mindannyugodt, inkább derűs kedély. Lélekben és szellemben egyszerűt, gazdag. Mentés minden emberi gyarlóságtól s csak megbocsátási tud. Ha valaki egyszer kezet szoríthat vele, soha sem tudja elfeledni. Kedves, lenyűgözőni való egyénisége előadásában ütöknik ki legjobban, amivel mindenkit magával ragad s az érdeklődést állandóan ébren tudja tartani.

Előadás sorozatai, főképp irodalom és történelemből állanak, melyekből az ifjúság tanulhat igen sokat. Azonban a történelem, a dolgok és emberek meglátásain keresztül való mesés-zívése is valóságos művészet, melyekből sohasem hiányzik a meleg humor és meleg szív és az a lírai elem, amelyek aztán együttesen teszik megkapóvá előadását.

A humor kedves barátja Rass Károlynak. Sokszor a satírást is átütő szavai közé rejtett melegsívűségével, a szépnek és találónak egy egész halmazát tudja nyújtani.

Campia-Turzii, aranygyéresi rokonainál találkoztunk először.

Többet ültünk az asztalnál, amikor egy kisebb lélekzetű íráshoz gratulált.

Büszke voltam.

De az ő jellemző kedves humorával, nem mulasztotta el megjegyezni: Azonban vigyázzon kedves írójelölt és gyakornok ur, mert az irodalom és költészet olyan mint egy hurok hangszér, aminek ha hozzá nyúlunk, az vagy szépen szóljon, vagy pedig sehogy.

Azóta sok idő telt el. Sok, mohó nekirohanás, a kultura gyönyörűségei, szépségei után, melyeknek ösztönös keresése közben sok arculcsapás, gögös visszautasítás és mellőzések köze pette sem felejtettem el Rass Károlynak azt a mondását, hogy: csak szépen, vagy pedig sehogy.

Cs. L.

Az aranykincs legendája.

Mit rejteget magában a Valea-Stramba (gyergyótekerőpataki) „Sugó” barlang.

Ki tudja hány évszázaddal, vagy évszázaddal ezelőtt alkotta meg a természet talán jókedvében, vagy talán szerencsétlenségére a tekerőpataki „Sugó” barlangot. Ha jó kedvében alkotta meg, akkor gyomrában sok mindent elrejtett az emberiség javára; ha pedig talán egy véletlen szeszélyének a szülötte a barlang, akkor csak szírián módjára oda-csalja a hiszékenyeket, hogy egyszer a szírián hangok csábitásában felfalja őket. — Ki tudja? ... A sors és a természet utjai kifürkészhetetlenek és hiába kutat a Sugó barlangban akár az egész község lakossága, akár pedig a messzi földről jött idegen, a természet elrejtéi előttük titkait akár csak a Sugó barlang, amely már évszázadok óta csalogatja magához embereit, de titkait fel nem fedi soha. Talán — soha. Pedig titkot rejt magában ez a barlang, évszázados, talán évezredes titkokat s amig Valea-Stramban (Tekerőpatakon) egyetlen egy lakos él, addig e titkok is élni fognak és át fognak szállni apáról-fiúra, amint eddig is átszállottak folyton szaporítva a titkokat és a feltevéseket. Mert míg ember él a földön, addig mindig hinni fog a titokzatos kincsen, mely munka nélkül egy napról a másikra jó módba juttatja különösen akkor, hogyha ez a hirtelen meggazdagodás még misztikummal, titokzatsággal is jár együtt.

Hogy mit rejt magában a Sugó barlang, azt eddig sem tudta senki megmagyarázni s talán ezután sem fogja senki. Talán továbbra is megmarad a maga eddigi titokzatságában, habár most már erőszakkal le akarja tépni a tulajdonos közbirtokosság róla ezt a leplet.

A közbirtokosságnak lettünk mi is a szolgálói e törekvésben s következő cikkeinkben szép rendben el fogunk modani mindent, amit eddig e titokzatos barlangról sikerült megtudnunk.

Dr. Csibi Andor.

A pásztoráció legmodernebb eszköze.

A megváltozott idők sok új követelménnyel lépnek fel. Mindenkit új feladatok elé állítanak. Amire ezelőtt nem is gondolt az ember, azt mind meg kell szoknia. Különösen új feladatok várnak a papra. A pap ma népének mindene kell legyen, mint ahogy az apostol is mondta, mindenkinél minden lettem, hogy megnyerjem őket Krisztusnak. A modern pap tevékenységének a köre nagyon megdővült. A templomi pásztoráció már az embereket nem elégíti ki. Meg kell indulnia a papnak, hogy telkeresse őket az élet forogtatásában. Most válik aztán szászszálalékosan valóra az a régi elv, a jó pásztor otthagyja a kilencvenkilenc igazat és elmegy az elveszett szászadik báránka után, hogy megkeresse. Ma így kell keresni a veszendőbe indult báránkákat. Sokszor ki kell tépni a ragadozók karmai közül. A szakadékok széléről, az örvények veszélyéből még élete kockázatásával is ki kell mentenie a jópásztorokat a báránkyát. Ide pedig elszánt vértanúságra kész lelkek kellene.

Amikor a „Csiki Lapok” 37. számának „Gyergyói élet” rovatában olvastam papjaink szerepe a jövő falujában, kimondhatatlan józárás járta át a lelkeket, mert a legégetőbb problémát vetette fel a cikkírő. Megdöbbenem, amikor a nagy feladatra gondoltam. Ezt a kérdést egy rövid cikk keretében nem lehet elintézni. Erről nagyon sokat kell írni és beszélni. Mert valamikor nagy hivatás várt a papokra, ma igazán felférhetetlen. Az élet minden fázisában. A taluban s a városban egyaránt. Ezt pedig szemelőli téveszteni egy perccig sem szabad. Es nehogy azt gondolja valaki, hogy ezeket a kérdéseket nem kell itt tárgyalni, hanem valamely egyházi, vagy papi folyóiratban, nem ezt mindenütt fel kell vetni. Hadd lássák maguk a hívek is, hogy ki nekik a papjuk. S mi is az ő teendője. Hogy ő is dolgozik. Nem lopja a napot. S munkája épp olyan fontos, mint a földművesé, iparosé, vagy hivatalnoké. Több ragaszkodással és megbecsüléssel viseltetik majd papja iránt a nép, ha megérti a pap munkájának nagy fontosságát. Aztán még azért is szükséges ezeket a kérdéseket így nyilvánosan tárgyalni, mert a Szentatya a katolikus akció megteremtésével a világiakat is bevonta a pásztoráció nagy munkájába. A lélekmentés problémáit együtt kell megtárgyaljuk és véghezvigyük.

Most egy kézenfekvő pásztorációs eszközről szeretnék írni. Talán sokan megfontolás tárgyává teszik. Es ez az eszköz a plebániái értesítő, vagy messzóval az egyházi híradó. Sokan talán mosolyognak rajta s azt mondják no ez megint miféle csodabogár? Hát ez kérem a modern pásztorációnak egyik legszükségesebb és legpraktikusabb eszköze. Külföldön különösen a németeknél nagyon gyakori. Alig van valamire való plebánia, ahol ez az eszköz az egyházi híradó hiányzik. Itt nálunk még szokatlan. Pedig hatása megmérhetetlen. A pap mindenhová nem tud elmenni. Mindenkiel nem tud beszélni. Sokan már az istenházától idegenkednek. A jó szóra nem hallgatnak. Az egyházi híradó ide is eljut. Az egyházi életéről beszámol lelkiismeretesen. Látja a konok ember, hogy az ő ismerősei mennyire belevetik magukat az egyházi munkába. Látja az eredményeket. Elszégyenli magát. Lelke megindul. S akit semmiféle rábeszélés nem tudott megindítani, most a nyomtatott betű a maga komolyságával gondolkodóba ejt. S megkezdődik a lélekébredés.

Aztán minden egyházközségben a híveket az alkotó munka szolgálatába kell állítani. Látjuk azt, hogy amikor a nép egy nagy célt akar megvalósítani, akkor mindenféle kicsinyes és önos érdek háttérbe szorul. S valósággal csodálatos művel a nép. Amikor aztán, arra való hivatkozással, hogy a nép kimerült, pihenésre van szüksége, akkor aztán megkezdődik a torzalkodás és az egyenletlenkedés. S ebben a nép jobban tépi és marcangolja magát, mint a lelkesítő építő munkában. A népnek mindig új gondolatok és életrevaló célkitűzések kellene. Erre pedig a legjobb eszköz az eleven és lüktető plebániái értesítő. Nagyon sok egészséges és okos észjárásu egyszerű ember itt elmondhatja a maga egyszerű gondolatait. S mondanom sem kell a plebániának és a plebánosnak a szócsove lesz ez az újság. A hívek megszervezésének és kézbentartásának elengedhetetlen eszköze. A szavak bármilyen megindíthatóak és megrendítőek legyenek is elrepülnek, feledésbe mennek, de az írott szó megmarad és sokáig hatással lehet az emberekre. Az írott betűnek nevelő hatása kimondhatatlan nagy.

Az egyházi adó befizetése, beszedése, felhajtása ma a lelkipásztorok és az egyháztanácsnak a legnehezebb feladata. Az intézményeket fenn kell tartani. A templomot javítani kell. Ujabb szükségletek adódnak. S az adóprás bár szorítják mégis hibásan működik. Pedig ezeket a dolgokat nem lehet hanyagolni. Ez nem a papnak kell. A nép pedig irtózik az adónak még csak az említésétől is. Más módhoz kell folyamodni. Új gondolatot kell a közvéleménybe bedobni. Egyszerre minden nehézség nélkül megindul a lehetetlennek látszó adakozás. Csak most nem adó, hanem önkéntes adományozás alakjában. Emlékszem az egyik plebániánkon történt. Szükségtemplom építését terveztük. Sem telek nem volt, sem pénz. De jóakarattal az igen. Két nap leforgása alatt meglett a telek, 60—70,000 lej értékben. A plebániái értesítőben ezt az örvendetes hírt közzétettük. Jöszövi adakozókat kerestünk, akik lehetővé teszik tervünk további megvalósítását. Három hónap alatt 100,000 lej gyűlt össze. Olyan emberek, akik soha egyháziadót nem is fizettek, egyszerre

1—2,000 lejt adományoztak. A templom a tervbevetett idő előtt elkészült. Minden esztendőben egy ilyen akciót indítottunk s a nép soha nem érezte, hogy meg volna terhelve a csodálatos dolgokat alkotott. Nem fáradt vele. Az egyházi híradónak pedig nagyon kicsike organum volt. Körülbelül csak fele volt, mint a Csiki Lapok. Havonta egyszer jelentünk meg. Kétezer lelket számláló plebánián 600 példányban. A kis újság már kilencedik évfolyamába fordult. A hívek úgy hozzánttek, hogy nem tudnának megválni tőle. Pedig egyszerű, kicsi s látszólag nem nagy jelentőségű. A modern pap elengedhetetlen pásztorációs eszköze.

P. Gábor Anasztáz.

S. S. G. — C. S. Jandarmi
Gheorgheni Târgu-Ocna
5—3 (4—1)

Fotbalnak legkedvezőbb időben Budac játékvezető siplejére a következő összeállításban áll kezdeshez a két csapat. Târgu-Ocna, Farica—Mateas, Nichita—Kovács, Gheorgheson, Stefanescu, Lulu, Petraru, Deák, Petrescu, Grefu. S. S. G. Puskás—Kovács, Friedmann—Blénessy II, Karosó, Blénessy I, — Siklódi, Vadasdi I, Köllő, Zárug, Jánossy.

A helyi csapat indítja a játékot, ami már az első percben eredményes Vadasdi I. révén. Ujra kezdés után alig pár percig változatos mezőnyjáték folyik, de már a 16-ik percben Zárug szép góljával már 2—0-ra vezet az S. S. G. Ekkor már magára talál a vendégcsapat is és erős támadásba kezd. Egy szépen elindított támadásnál Petrescu védhetetlenül vágja kapuba a bőrt. (2—1) Gól után a vendégcsapat ismét visszaszik és a S. S. G. rövid idő alatt 2 gólt lő (4-1) Az első félidőt egy kis incidens zavarja meg ugyanis Farica kapus a bíró ítélezését kifogásolva le akar menni a pályáról. Később azonban meggondolja a dolgot és ismét kapuba áll, de kis idő múlva saját hátrédeje bele talpal és haroképtelenné lesz.

A második félidő unalmas játékot eredményezett. Bár két igen szép gól esik, a játék mégis csapkodás és helyenként durva is. Pünkösdi a L. Sft.-Nicolae jó képességű kapusa már eredményesebben vidi a vendégcsapat kapuját, mert Köllő remekbe szabott teljes gólján kívül, ami védhetetlen volt, több gólt nem tudtak lőni neki. A játék vége felé a helyi csapat teljesen vissza esik és most a vendég csapat ér el rövid idő alatt eredményt Petrescu révén (5—3) Az utolsó gólt Puskás foghatta volna, mert a cca 30 méterről kapusból lőtt labda, alig szállt a kapuba. Általában gyenge nivóju játék volt. A honi csapatból csak Zárug, Blénessy I. és Köllő nyújtottak kielégítőt. A vendég csapatból és egyben a mezőny legjobb embere Petrescu balösszekötő volt.

Budac játékvezető jól vezette a mérkőzést. Elő mérkőzést a helyi Liceul Sft.-Nicolae és „Premiliter” csapat játszottak, melyet előbbi megérdemelten 3—0 arányban nyert meg.

Ambrus.

MOZI.

Folyó hó 9-én és 10-én, szombat és vasárnap a „NASZÉJSZÁKA” a szerelem és szenvedélyek filmje, míg 16-én és 17-én „VARIETE” gyönyörű artista mutatványok, fény, pompa és elegancia, ami jellemzi az artísták életét, de aki a közönség szórakoztatása közben nem egyszer veszélyeztetik életüket is. A főszerepben Anabella és Hans Albers.

Egy használt, de még igen jó karban levő „Bösendorf” zongora eladó.

Érdeklődni lehet Gheorgheni (Gyergyószentmiklósi) Str. Solutia No. 4. 5—5

Szerkesztői üzenetek.

Fiatal leány. Igen helyesen gondolta kérem. Idősebb hölgyeknek — nemcsak a férfiak, de a lányok is — keszt csokolom-mal tartosnak köszönni. Nemcsak azért, mert ez a legesebb köszönet forma, hanem főleg azért, mert ez az illem. Aki ezt nem tudja, az még az illem leggyengébb szabályával sincs tisztába.

Többeknek. A „Wagner”-féle kif. k. csakugyan kisebbnek. Még is kérdestük Wagnert, hogy mi ennek az oka, aki igen érdekesen nyilatkozott. Azt mondja, hogy ő ugyan avval az adaggal mér most is mint elsiette, csak a listek rosszabbak. T. i. nem nőnek meg kellőképp, amiért ő éppen elegit haragszik. Pedig nagy kár, mert csakugyan finomak. Arra a kérdésre, hogy némely helyen miért árulják 2 lejért, nem tud válaszolni, mert amlat mondja ő 1 lej 50 banlért árulja, viszonteladóknak pedig 1 lej 10 banlért adja.

Mi az oka? Erre a kérdésre csak jövő számunkban tudunk feleletet adni, mert kellő utánjárás: igényel. Ugyanis a háztartási cikkek árainál, tojás, tej stb. érthetetlen ár különbsétek vannak, ha azt még hasonló városi árakkal hasonlítjuk össze.

Varrógépek,
Kerékpárok,
Alkatrészek
Gábor Áronnál

Osikszere-Merourea-Ocna, Octavian Barbat ház.
18—26

